

GIÁO DỤC GIÁ TRỊ VÀ NUÔI DƯỠNG CẢM XÚC LỊCH SỬ CHO HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ TRƯỜNG PHỔ THÔNG THỰC HÀNH SƯ PHẠM ĐẠI HỌC VINH – TIẾP CẬN TỪ LÝ LUẬN ĐẾN GIẢI PHÁP SƯ PHẠM

Phan Thị Cẩm Vân

Trường Đại học Vinh

Email: phancamvanvinhuni@gmail.com

Tóm tắt: Giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử cho học sinh Trung học cơ sở (THCS) là nhu cầu cấp thiết trong bối cảnh đổi mới chương trình Giáo dục phổ thông (GDPT) 2018. Bài viết phân tích cơ sở lý luận, đặc điểm tâm lý lứa tuổi và định hướng chương trình trong việc hình thành giá trị, cảm xúc lịch sử. Khảo sát tại Trường Phổ thông Thực hành Sư phạm – Đại học Vinh cho thấy, nhận thức của giáo viên và nhà trường rõ ràng nhưng việc tổ chức dạy học còn hạn chế về học liệu, phương pháp và công cụ đánh giá. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất các giải pháp sư phạm nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử, góp phần phát triển phẩm chất, năng lực và ý thức công dân cho học sinh.

Từ khóa: giáo dục giá trị; cảm xúc lịch sử; học sinh THCS; Trường Phổ thông Thực hành Sư phạm; Đại học Vinh.

VALUE EDUCATION AND THE CULTIVATION OF HISTORICAL EMOTIONS FOR LOWER SECONDARY STUDENTS AT VINH UNIVERSITY PRACTICE SCHOOL – A PEDAGOGICAL APPROACH FROM THEORY TO SOLUTIONS

Phan Thi Cam Van

Vinh University

Email: phancamvanvinhuni@gmail.com

Abstract: Teaching historical values and emotions to lower secondary students is a pressing need in the context of the 2018 General Education Program reform. This paper analyzes the theoretical foundations, age-specific psychological characteristics, and program orientations for developing students' historical values and emotions. A survey at the Practice Secondary School – Vinh University shows that, while teachers and the school recognize the importance of fostering historical emotions, teaching practices are limited by local materials, methods, and assessment tools. Based on these findings, the paper proposes feasible pedagogical solutions to enhance the effectiveness of historical value and emotion education, contributing to the development of students' qualities, competencies, and civic awareness.

Keywords: value education; historical emotions; lower secondary students; Practice Secondary School; Vinh University

Nhận bài: 22/08/2025

Phản biện: 20/09/2025

Duyệt đăng: 24/09/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục phổ thông theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, môn Lịch sử được xác định không chỉ là môn học truyền thụ tri thức về quá khứ mà còn là kênh quan trọng hình thành phẩm chất, giá trị sống và năng lực công dân cho học sinh. Tuy nhiên, thực tế giảng dạy tại trường trung học cơ sở cho thấy, nhiều học sinh vẫn học Lịch sử một cách thụ động, thiên về ghi nhớ sự kiện, thiếu hứng thú, ít rung cảm trước những giá trị nhân văn và tinh thần dân tộc được thể hiện qua các trang sử. Không ít em xem Lịch sử như “môn học để thi”, chứ chưa cảm nhận được ý nghĩa sống động của lịch sử đối với hiện tại và tương lai.

Trong khi đó, giáo dục giá trị và nuôi dưỡng cảm xúc lịch sử chính là “linh hồn” của việc dạy học Lịch sử, góp phần hình thành tình yêu quê hương, niềm tự hào dân tộc, lòng biết ơn thế hệ đi trước và ý thức trách nhiệm với xã hội. Khi người học không chỉ “biết” mà còn “cảm” và “hành động”,

bài học Lịch sử mới thực sự chạm đến nhân cách. Điều này phù hợp với định hướng phát triển phẩm chất và năng lực trong chương trình mới, đặc biệt là các phẩm chất “yêu nước”, “nhân ái”, “trách nhiệm”.

Tuy nhiên, việc giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử trong thực tiễn dạy học hiện nay còn nhiều hạn chế: nội dung bài học chưa được khai thác sâu về mặt giá trị, phương pháp dạy học thiếu tính trải nghiệm, các hình thức tổ chức dạy học chưa thực sự tạo được sự rung động cảm xúc. Nhiều giáo viên, trong đó có cả giáo viên trẻ, vẫn gặp khó khăn khi tìm cách khơi gợi cảm xúc và chuyển tải giá trị nhân văn lịch sử đến học sinh.

Xuất phát từ những trở ngại đó, với tư cách là giáo viên trực tiếp giảng dạy môn Lịch sử tại Trường Phổ thông Thực hành Sư phạm – Đại học Vinh, người viết mong muốn tìm hiểu sâu hơn về bản chất, vai trò, thực trạng và các giải pháp nhằm giáo dục giá trị và nuôi dưỡng cảm xúc lịch sử cho học sinh THCS. Nghiên cứu vừa mang ý nghĩa lý

luận – làm rõ khái niệm và đặc trưng của giáo dục giá trị, cảm xúc lịch sử; vừa mang ý nghĩa thực tiễn – đề xuất các giải pháp sư phạm khả thi, góp phần đổi mới dạy học Lịch sử trong nhà trường phổ thông.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Một số vấn đề lý luận về giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử cho học sinh THCS

2.1.1. Khái niệm “Giáo dục giá trị” và “Cảm xúc lịch sử”

* Khái niệm “Giáo dục giá trị”

Giáo dục giá trị (value education) là một lĩnh vực trọng yếu của khoa học giáo dục, hướng đến việc hình thành cho người học hệ thống giá trị nhân văn, đạo đức, thẩm mỹ và xã hội, làm nền tảng định hướng hành vi và nhân cách.

UNESCO (1998) xác định: *“Giáo dục giá trị nhằm xây dựng ở người học tinh thần khoan dung, tôn trọng con người, trách nhiệm công dân và ý thức toàn cầu.”*

Ở Việt Nam, Phạm Minh Hạc (2001) cho rằng: *“Giáo dục giá trị là bộ phận cốt lõi của giáo dục nhân cách, giúp con người hiểu và lựa chọn cái đúng, cái tốt, cái đẹp để sống có lý tưởng và trách nhiệm.”*

Từ các quan điểm trên, có thể hiểu: Giáo dục giá trị trong dạy học Lịch sử ở THCS là quá trình tổ chức hoạt động học tập và trải nghiệm giúp học sinh nhận thức, thấu hiểu và tự giác hình thành những giá trị nhân văn – dân tộc – công dân (như lòng yêu nước, tinh thần tự tôn dân tộc, trách nhiệm xã hội, ý thức kế thừa truyền thống), từ đó định hướng hành vi và thái độ sống tích cực trong hiện tại.

* Khái niệm “cảm xúc lịch sử”

Cảm xúc lịch sử (historical emotion) là trạng thái rung động, đồng cảm, xúc động hoặc tự hào của người học khi tiếp xúc, tìm hiểu các sự kiện, nhân vật và di sản lịch sử. Đây là cầu nối giữa nhận thức lịch sử và sự hình thành nhân cách công dân.

Theo Jörn Rüsen (2004), *“cảm xúc lịch sử là thành tố cấu thành của ý thức lịch sử, giúp con người gắn kết cảm xúc cá nhân với quá khứ dân tộc.”*

Ở Việt Nam, Nguyễn Thị Côi (2018) định nghĩa: *“Cảm xúc lịch sử là sự rung động tích cực, niềm tự hào, lòng trân trọng đối với lịch sử dân tộc, góp phần hình thành thái độ và trách nhiệm với hiện tại và tương lai.”*

Như vậy, giáo dục cảm xúc lịch sử là quá trình sư phạm có chủ đích, trong đó giáo viên tạo ra những tình huống, hoạt động, và trải nghiệm học tập giúp học sinh không chỉ “biết” lịch sử bằng lý trí mà còn “sống” cùng lịch sử bằng cảm xúc và giá trị.

Tóm lại, hai khái niệm “giáo dục giá trị” và “cảm xúc lịch sử” có mối quan hệ gắn bó chặt chẽ: nếu “giáo dục giá trị” là định hướng nhận thức và hành vi, thì “cảm xúc lịch sử” là động lực nội tâm giúp những giá trị ấy được thấm sâu và bền vững trong nhân cách học sinh THCS.

2.1.2. Vai trò của giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử trong dạy học Lịch sử ở trường THCS

Trong Chương trình GDPT 2018, môn Lịch sử không chỉ truyền đạt tri thức về quá khứ mà còn góp phần hình thành phẩm chất, năng lực và bản lĩnh công dân cho học sinh. Ở bậc THCS – giai đoạn các em bắt đầu định hình thế giới quan và hệ giá trị sống – giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử có ý nghĩa đặc biệt quan trọng.

Trước hết, đây là nền tảng để bồi dưỡng lòng yêu nước và niềm tự hào dân tộc. Những câu chuyện về dựng nước, giữ nước và các anh hùng dân tộc không chỉ cung cấp kiến thức mà còn khơi gợi tình yêu quê hương, lòng biết ơn tiền nhân. Như Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: *“Dân ta phải biết sử ta, cho tường gốc tích nước nhà Việt Nam.”* Khi được học lịch sử bằng cảm xúc, học sinh không chỉ “biết” mà còn “cảm” và “sống” cùng lịch sử.

Thứ hai, việc giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử góp phần hình thành nhân cách và hành vi đạo đức. Theo Phạm Minh Hạc (2001), *“môn Lịch sử có tiềm năng đặc biệt trong giáo dục giá trị, vì trong mỗi sự kiện, mỗi nhân vật đều ẩn chứa bài học đạo đức và nhân văn sâu sắc”*.

Thứ ba, cảm xúc lịch sử là động lực nhận thức, khơi dậy hứng thú học tập và phát triển tư duy phản biện, tư duy nhân quả, giúp học sinh hiểu sâu và gắn tri thức với đời sống.

Cuối cùng, giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử thúc đẩy đổi mới phương pháp dạy học, chuyển từ truyền thụ sang trải nghiệm, từ nghe – chép sang khám phá – nhập vai, qua đó giúp học sinh học lịch sử bằng cả lý trí và cảm xúc.

2.1.3. Đặc điểm tâm lý lứa tuổi THCS và ý nghĩa đối với việc giáo dục cảm xúc lịch sử

Lứa tuổi THCS (khoảng 11–15 tuổi) là giai đoạn học sinh có nhiều biến đổi mạnh mẽ về thể chất, nhận thức và cảm xúc. Đây là thời kỳ chuyển tiếp từ “trẻ em” sang “người lớn”, khi nhu cầu khẳng định bản thân và tìm kiếm giá trị sống trở nên rõ nét.

Về nhận thức, học sinh bắt đầu phát triển tư duy trừu tượng và khả năng suy luận nhân quả, song vẫn chịu ảnh hưởng mạnh của cảm xúc và

hình tượng. Do đó, các bài học lịch sử cần được tổ chức sinh động, có yếu tố kể chuyện, hình ảnh và trải nghiệm thực tế để kích thích hứng thú, giúp các em “thấy” và “cảm” được quá khứ.

Về cảm xúc và thái độ, các em nhạy cảm, dễ xúc động, dễ đồng cảm với nhân vật hoặc sự kiện có yếu tố nhân văn, anh hùng. Việc khơi gợi cảm xúc lịch sử giúp hình thành thái độ tôn trọng, biết ơn và tự hào về dân tộc. Theo Trần Thị Thanh Thủy (2020), cảm xúc là “cầu nối giữa tri thức lịch sử và giá trị nhân văn”, giúp học sinh hiểu biết thành niềm tin và hành động tích cực.

Về nhu cầu xã hội, học sinh THCS muốn được thể hiện mình, thích hoạt động nhóm và giao tiếp. Đây là cơ sở thuận lợi để giáo viên tổ chức các hoạt động học tập trải nghiệm, dự án, đóng vai nhân vật lịch sử – những hình thức vừa phát triển cảm xúc vừa nuôi dưỡng năng lực hợp tác và tư duy sáng tạo.

2.1.4. Định hướng giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018

Chương trình GDPT 2018 xác định mục tiêu giáo dục là phát triển phẩm chất và năng lực người học, trong đó các phẩm chất chủ yếu gồm: yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực và trách nhiệm. Với đặc trưng gắn liền truyền thống dân tộc, môn Lịch sử giữ vai trò quan trọng trong việc bồi dưỡng tình yêu quê hương, niềm tự hào dân tộc và ý thức trách nhiệm công dân.

Theo Chương trình môn Lịch sử (Bộ GD&ĐT, 2018), giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử là định hướng xuyên suốt, thể hiện ở yêu cầu cần đạt: *“Học sinh nhận thức được giá trị lịch sử – văn hóa dân tộc, hình thành niềm tự hào, tôn trọng và trách nhiệm đối với quá khứ”*.

Định hướng này được cụ thể hóa qua ba điểm:

Về nội dung: lựa chọn các chủ đề, sự kiện, nhân vật tiêu biểu giàu giá trị giáo dục (yêu nước, nhân ái, đoàn kết, hiếu học...).

Về phương pháp: khuyến khích dạy học tích cực – trải nghiệm, kể chuyện lịch sử, nhập vai, khai thác di sản – nhằm khơi gợi cảm xúc và thái độ học tập.

Về đánh giá: không chỉ chú trọng kiến thức mà còn quan tâm đến thái độ, tình cảm và hành vi của học sinh trước các giá trị lịch sử.

2.2. Thực trạng giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử cho học sinh THCS Trường Phổ thông Thực hành Sư phạm – Đại học Vinh

2.2.1. Khái quát về nhà trường

Trường Phổ thông Thực hành Sư phạm – Đại học Vinh là đơn vị trực thuộc Trường Đại học

Vinh, có nhiệm vụ vừa thực hiện chức năng giáo dục phổ thông, vừa là cơ sở thực hành, nghiên cứu sư phạm cho sinh viên và giảng viên các khoa Sư phạm của nhà trường. Theo Báo cáo tổng kết năm học 2023 - 2024 của Trường Phổ thông Thực hành Sư phạm – Đại học Vinh, nhà trường có 24 lớp với hơn 870 học sinh; đội ngũ 36 giáo viên, trong đó trên 80% đạt trình độ từ thạc sĩ trở lên. Học sinh của trường được tuyển chọn từ nhiều địa bàn trong thành phố Vinh, có nền tảng học tập tốt và môi trường giáo dục kỷ cương, thân thiện.

2.2.2. Nhận thức của giáo viên và học sinh về giáo dục giá trị, cảm xúc lịch sử

Khảo sát 12 giáo viên Lịch sử và giáo viên chủ nhiệm (2024) cho thấy, đa số nhận thức rõ vai trò của giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử, song việc triển khai trong thực tế còn hạn chế, chủ yếu dừng ở mức lồng ghép, thiếu định hướng và phương pháp cụ thể. Kết quả này tương đồng với nhận định của Nguyễn Mạnh Hưởng (2016), rằng “bồi dưỡng tình cảm và niềm tin lịch sử cho học sinh THCS mới dừng ở mức tích hợp hình thức.

Khảo sát 90 học sinh khối 8, 9 (2024) cho thấy chỉ 48% “thực sự hứng thú” với nhân vật hoặc sự kiện lịch sử, trong khi 32% xem “học Lịch sử là học thuộc lòng”. Điều này phản ánh xu hướng cảm xúc lịch sử còn mờ nhạt, chủ yếu hình thành qua lời giảng hơn là trải nghiệm cá nhân, như Trần Thị Thu Hằng (2020) đã chỉ ra.

2.2.3. Biểu hiện cảm xúc và giá trị lịch sử của học sinh

Quan sát các lớp khối 7 và 6 (2023–2024) cho thấy học sinh khối THCS Trường Phổ thông Thực hành Sư phạm – Đại học Vinh có phản ứng cảm xúc tích cực khi học các chủ đề gắn với lịch sử địa phương, đặc biệt là phong trào Xô Viết Nghệ Tĩnh, Chủ tịch Hồ Chí Minh và các anh hùng quê hương Nghệ An.

Trong các hoạt động như kể chuyện, nhập vai nhân vật hay thi tìm hiểu lịch sử, học sinh thể hiện hứng thú, hợp tác và tự tin. Tuy nhiên, ở các tiết học lý thuyết, mức độ tham gia cảm xúc giảm rõ rệt; nhiều em vẫn học Lịch sử mang tính đối phó, chú trọng điểm số hơn là giá trị. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018) cũng từng nhấn mạnh: dạy học Lịch sử ở phổ thông cần hình thành ở học sinh “thái độ và cảm xúc tích cực với quá khứ dân tộc”.

2.2.4. Hoạt động giáo dục và môi trường trải nghiệm lịch sử

Nhà trường duy trì nhiều hoạt động trải nghiệm lịch sử – văn hóa như chuyên đề “Em yêu Lịch sử

quê hương Nghệ An”, cuộc thi “Kể chuyện lịch sử qua hình ảnh”, tham quan di tích Trưng Bôn, Kim Liên... Những hoạt động này góp phần bồi dưỡng tình cảm lịch sử và lòng tự hào dân tộc cho học sinh.

Theo Nguyễn Thị Tinh (2021), “hoạt động trải nghiệm tại các di tích, bảo tàng giúp học sinh hình thành ấn tượng bền vững và tình cảm chân thực với lịch sử dân tộc. Tuy nhiên, do phụ thuộc vào kế hoạch chung và nguồn kinh phí, tần suất các hoạt động còn chưa đồng đều giữa các khối lớp (Báo cáo tổng kết năm học 2023–2024, Trường Phổ thông Thực hành Sư phạm – Đại học Vinh).

2.2.5. Nguyên nhân ảnh hưởng đến hiệu quả giáo dục

Kết quả khảo sát và phỏng vấn cho thấy, hiệu quả giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử cho học sinh Trường Phổ thông Thực hành Sư phạm – Đại học Vinh chịu tác động bởi nhiều yếu tố.

Trước hết, chương trình dạy học hiện nay còn nặng về lý thuyết, thiếu không gian cho các hoạt động trải nghiệm, sáng tạo và liên hệ thực tiễn, khiến học sinh khó hình thành cảm xúc gắn bó với lịch sử.

Bên cạnh đó, học liệu mang tính địa phương hóa còn hạn chế; tư liệu, hình ảnh và câu chuyện về các nhân vật, sự kiện lịch sử ở Nghệ An chưa được khai thác sâu để tạo sự gần gũi với người học.

Đội ngũ giáo viên, mặc dù có trình độ chuyên môn tốt, song phần lớn chưa được bồi dưỡng chuyên sâu về phương pháp giáo dục cảm xúc, dẫn đến việc tổ chức dạy học chủ yếu dựa trên kinh nghiệm cá nhân.

Ngoài ra, công tác đánh giá cảm xúc lịch sử của học sinh chưa có bộ tiêu chí cụ thể, dẫn đến khó khăn trong việc nhận diện và đo lường hiệu quả giáo dục giá trị một cách khách quan và toàn diện.

2.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử cho học sinh THCS Trường Phổ thông thực hành sư phạm – Đại học Vinh

Xuất phát từ đặc thù của học sinh bậc THCS và định hướng phát triển phẩm chất, năng lực theo Chương trình GDPT 2018, việc giáo dục giá trị và nuôi dưỡng cảm xúc lịch sử cần được thực hiện một cách toàn diện, linh hoạt, kết hợp giữa lý luận và thực tiễn. Dưới đây là một số giải pháp đề xuất nhằm nâng cao hiệu quả công tác này tại Trường Phổ thông Thực hành Sư phạm – Đại học Vinh.

2.3.1. Tăng cường giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử trong thiết kế và tổ chức dạy học

Giáo viên cần tích hợp nội dung giáo dục giá trị, cảm xúc lịch sử ngay từ khâu thiết kế bài học. Mỗi bài cần xác định rõ “giá trị lịch sử cốt lõi” và “trải nghiệm cảm xúc chủ đạo” nhằm giúp học sinh không chỉ hiểu mà còn cảm và hành động theo những giá trị lịch sử đó. Các phương pháp như kể chuyện lịch sử, đóng vai, mô phỏng sự kiện, hoặc học qua tình huống nên được sử dụng thường xuyên để khơi gợi đồng cảm, lòng tự hào và tinh thần trách nhiệm của học sinh. Việc lồng ghép các nhân vật, sự kiện, di sản địa phương (như Xô Viết Nghệ Tĩnh, Kim Liên, Trưng Bôn) sẽ giúp nội dung học tập trở nên gần gũi, sinh động và có tính biểu tượng cao.

2.3.2. Phát triển học liệu và môi trường học tập giàu cảm xúc lịch sử

Nhà trường cần xây dựng hệ thống học liệu địa phương hóa phong phú, gồm hình ảnh, câu chuyện, video tư liệu, bản đồ lịch sử, nhật ký nhân vật, để tăng khả năng gợi cảm xúc và trực quan cho học sinh.

Đồng thời, nên mở rộng “không gian học tập lịch sử” ra ngoài lớp học – tại bảo tàng, di tích, hoặc qua hoạt động cộng đồng. Mô hình “lớp học ngoài thực địa” giúp học sinh được trải nghiệm, tái hiện và cảm nhận giá trị lịch sử bằng nhiều giác quan, qua đó hình thành ấn tượng bền vững và cảm xúc tích cực với lịch sử dân tộc.

2.3.3. Bồi dưỡng năng lực giáo viên về giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử

Giáo viên đóng vai trò trung tâm trong việc truyền cảm hứng và dẫn dắt cảm xúc lịch sử. Do đó, cần tổ chức tập huấn chuyên đề về: Phương pháp dạy học tích hợp giá trị và cảm xúc lịch sử; Kỹ năng dẫn dắt cảm xúc, kể chuyện, và phản hồi cảm xúc học sinh; Sử dụng công nghệ (video, thực tế ảo, bản đồ số) để tái hiện sự kiện lịch sử sinh động.

Trường Đại học Vinh có thể hỗ trợ công tác này thông qua liên kết giữa khoa Lịch sử - Trường Sư phạm – Trường Đại học Vinh và Trường Phổ thông Thực hành Sư phạm, tạo môi trường “nghiên cứu – thực hành – lan tỏa”.

2.3.4. Đổi mới đánh giá năng lực và cảm xúc lịch sử của học sinh

Đánh giá không chỉ dừng ở việc kiểm tra kiến thức, mà cần mở rộng sang các biểu hiện cảm xúc, thái độ và hành vi ứng xử của học sinh trước các giá trị lịch sử.

Một số hình thức có thể áp dụng: nhật ký cảm xúc lịch sử, sản phẩm sáng tạo (tranh, video, kịch ngắn), hoặc bảng tự đánh giá cảm xúc sau mỗi chủ đề. Cách tiếp cận này vừa tạo động lực học tập, vừa giúp giáo viên nhận diện sâu hơn quá trình phát triển giá trị của người học.

2.3.5. Tăng cường phối hợp giữa nhà trường – gia đình – xã hội

Giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử đạt hiệu quả cao khi có sự đồng hành của cộng đồng. Nhà trường nên phối hợp với các bảo tàng, di tích, cựu chiến binh, nhà văn hóa địa phương để tổ chức các hoạt động truyền thống, tọa đàm, hoặc giao lưu nhân chứng lịch sử.

III. KẾT LUẬN

Giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử cho học sinh THCS giữ vai trò quan trọng trong việc hình thành nhân cách, bồi dưỡng lòng yêu nước và phát triển năng lực công dân trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay. Kết quả khảo sát tại Trường Phổ thông Thực hành Sư phạm – Đại học Vinh

cho thấy, mặc dù nhà trường đã có nhiều nỗ lực trong việc lồng ghép các hoạt động giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử, song hiệu quả vẫn chưa đồng đều do hạn chế về học liệu, phương pháp tổ chức và cơ chế đánh giá.

Để nâng cao chất lượng giáo dục giá trị và cảm xúc lịch sử, cần triển khai đồng bộ các giải pháp: tích hợp yếu tố cảm xúc ngay trong thiết kế bài học; phát triển học liệu địa phương hóa; tăng cường trải nghiệm thực tế; bồi dưỡng năng lực cho giáo viên; đổi mới đánh giá; và đẩy mạnh phối hợp giữa nhà trường – gia đình – xã hội.

Thực hiện tốt các giải pháp này không chỉ góp phần đổi mới dạy học Lịch sử theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực mà còn giúp học sinh biết trân trọng quá khứ, sống có lý tưởng, trách nhiệm và tự hào về truyền thống dân tộc – đó chính là nền tảng tinh thần quan trọng cho sự phát triển bền vững của giáo dục và xã hội Việt Nam trong thời kỳ hội nhập.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Chương trình Giáo dục phổ thông tổng thể và Chương trình môn Lịch sử*, NXB Giáo dục Việt Nam.
2. Nguyễn Thị Côi (2018), “Giáo dục cảm xúc lịch sử cho học sinh trong dạy học Lịch sử ở trường phổ thông”, *Tạp chí Giáo dục*, số đặc biệt tháng 5/2018, tr. 25–27.
3. Phạm Minh Hạc (2001), *Giáo dục và phát triển con người trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa*, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
4. Nguyễn Mạnh Hường (2016), “Giáo dục tình cảm và niềm tin lịch sử cho học sinh trung học cơ sở trong dạy học Lịch sử”, *Tạp chí Thiết bị Giáo dục*, số 132, tr. 23–24.
5. Nguyễn Thị Tình (2021), “Giáo dục cảm xúc lịch sử cho học sinh thông qua hoạt động trải nghiệm tại di tích, bảo tàng”, *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Vinh*, Tập 50, số 2, tr. 115–118.
6. Trần Thị Thu Hằng (2020), “Cảm xúc lịch sử của học sinh trung học cơ sở trong học tập môn Lịch sử”, *Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam*, số 182, tr. 49–52.
7. Trường Phổ thông Thực hành Sư phạm – Đại học Vinh (2024), *Báo cáo tổng kết năm học 2023–2024*, Lưu hành nội bộ.